GAZETA LWOWSKA.

W Sobotę **Nro. 85.** 6. Czerwca 1818.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 23. Maia. — Naynowsze wiadomości nadeszłe o podroży NN. Cesarstwa Ichmć brzmią iak następuie:

Dnia 12. Maia poiechali NN. Cesarstwo z Sebenico przez Boraię do Trau, gdzie skoro tylko przybyli, poszli zaraz do Kościoła otoczeni od Duchowieństwa; potem oglądał N. Pan więzienia, most nad odnogą morską, i gruzy zamku. Po obiedzie, puścili się NN. Państwo w dalszą podróż do Spalatro, gdzie stanęli o godz. 7 i wysiedli przed marynarką; tam przyimowały Ich z nayględbszem uszanowaniem zgromadzone Władze cywilne i woyskowe i celnieysze osoby tamecznego Duchowieństwa; potem poszli piechotą do mieszkania swoiego, w gmachu Urzędu Cyrkułowego pośrod bicia wszystkich dzwonów huku dział z bateryi i okrętów i nayserdecznieyszego okrzyku ludu.

Zaraz po przybyciu swoim kazał N. Pan przedstawić sobie Officerow, Urzędnikow cyrkułowych, i resztę Władz kraiowych i miasta, niemniey tameczne Duchowieństwo.

D. 13. Maia oglądał N. Cesarz Jmć Kościoł katedralny, niegdyś Świątynię Jowisza, naypięknieyszą i naylepiey utrzymaną pamiątkę pięknych gmachów starożytney struktury, potem oglądał N. Pan gmach mieszkalny Biskupa, klasztor Dominikański gdzie są szkoły normalne, woyskowy gmach żywności, szpital i komorę celną, tudzież dom Jeneralski, koszary artylerii, kancelaryę dowodzcy mieyscowego, mieyscową dyrekcyę inżynierii, skład soli, pozostałe ieszcze szczątki pałacu Dyoklecyana, bramy: Porta argentea (śrebrna), Porta ferrea (żelazna), Porta aenea (ołowiona), i Vestibulum (przedsionek), niemniey żrodło siarczyste i klasztor S. Franciszka.

N. Pani zwiedzała przed południem wszystko co tylko godnem było uwagi ze starożytności, znayduiących się w Spalatro.

Po połuduiu dawał N. Pan posłuchanie wszystkim, co tego pragnęli. N. Cesarzowa Jmć kazała przedstawić sobie Władze i znacznieyszych mieszkańców.

Wieczorem, na dziedzińcu pod oknami pomieszkania NN. Cesarstwa popisywano się z tańcem narodowym, a na noc oświecono pięknie całe miasto.

D. 14. Maia przed południem poiechali NN. Cesarstwo do Sołony dla widzenia pozostałych ieszcze dziewięciu arkad pięknego kanału Dyoklecyana, i szczątkow tego miasta. Zą powrotem swoiem oglądali NN. Państwo zbior rozmaitey monety Doktora Lanza i tamecznego Obywatela Solitro, a potem zwiedził N. Pan szpitał cywilny na przedmieściu Ponzobono. Po południu miał każdy żądaiący, u N. Pana posłuchanie. Resztę czasu obrócił N. Pan na pracę; N. Cesarzowa Jmć zaś, zwiedziła klasztor PP. Franciszkanek.

D. 15. Maia oglądał N. Pan zamek, Świątynię Eskulapiusza bardzo dobrze utrzymaną i użytą na chrzcielnicę, daley widział Trybunał pierwszey Instancyi, Koszary u P. Maryi, Gymnazyum, i Seminarium tameczne.

N. Cesarzowa Jmć oglądała mieszkanie Biskupie a potem popłynęła do porta.

Dnia 16go Maia przed południem N. Pan oglądał szpital woyskowy u S. Rainera, szpital cywilny u S. Łazarza, dóm podrzutków, Złotą bramę (porta aurea) w pałacu Dyoklecyana, ratusz i więzienia, wieżę Dyoklecyana, tudzież nowo odkryte gmachy podziemne do pomienionego pałacu należące; nakoniec był N. Pan na deklamatorycznych ćwiczeniach młodzieży gymnazyalney.

Po południu dawał N. Cesarz Jegomość posłuchanie wszystkim, którzy tego żądali, resztę zaś czasu poświęcił pracom.

Wieczorem przy palących się pochodniach popisywano się z tańcem Moresca zwanym przed oknami pomieszkania NN. Cesarstwa Ichmość, z kąd się przypatrywać raczyli. Ze wszystkich stron cisnął się Lud, który za pokazaniem się w oknie NN. Cesarstwa Ichmość przez głośne okrzyki swoią radość okazywał.

Dnia 17go Maia byli NN. Cesarstwo Ichmość w Kościele katedralnym na nabożeństwie publicznem, a dnia 18go miał N. Cesarz Jegomość puścić się w dalszą podróż do Signu. Skoro wiatr posłuży, puści się N. Cesarzowa Jeymość morzem do Raguzy. Oboie NN. Państwo zostaią ciągle w dobrem zdrowiu.

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytaniia.

Dnia 21. Kwietnia w Izbie wyższey żądał sprawę Lord Liwerpool względem pensyi i dochodów Xiążąt krwi.

W Izbie niższey zrobił wniosek P. Onslow do złożenia wydziału względem istnących praw o lichwie które tak dla posiadaczow dóbr iako i dla stanu kupieckiego w czasach trudnych są zgubnemi. Adam Smith był to (rzecze) ieden tylko maiący znaczenie, który obstawał zatem prawem, lecz i ten swoie zdanie odmienił. Wniosek ten przyięto. — P. Schaw wniosł aby złożono wydział dla rozpoznania przyzwoitości odwołania w Irlandyi taxy od okien i trzody. Taxy obydwie są niezmiernym uciskiem, a przychód od tychże co rok, zmnieysza się, gdyż, ażeby nieopłacano podatków każą zamurowywać okna, co iest zdrowiu szkodliwem; Podatek od okien przyniosł w roku 1818 tylko 43,000, od trzody zaś tylko 302,000 funt. szterl. Jeszcze roku 1800 ówczesny Kanclerz Skarbu przyrzekł że taxa od okien miała bydź tylko do lat trzech ieżliby tak długo woyna potrwała. Niepowinnyż przyrzeczenia Ministra, obowiązywać iego następców? Kanclerz Skarbu odpowiedział; Irlandya przyrzekła podczas Unii, że należeć będzie do wszystkich ciężarow i pożyczek W. Brytanyi, dla tego Taxa ta pozostała; wszystko co tylko uczynić może, iest to, że ią zniży o 25 procentu. Wniosek ten przeto odrzucono 67 głosami przeciwko 51. — P. James Mackintosh z okoliczności złożoney Izbie listy zapozwanych osób o fałszowanie Nót Bankowych, czynił różne wnioski względem złożenia wykazów co do użytych ze strony banku środków ścigania winowayców tego rodzaiu tudzież względem połączonych z tem kosztów prawnych. Alderman Wood twierdził, że z pomiedzy 10 zapozwanych zawsze 9 innych zachęconych bywa do fałszowania; zapytywał się, iakiem sposobem pozwolono uyść Bratu nieszczęśney kobiety za takowy występek niedawno ukaraney, kiedy ta do tegoż występku przez Brata namówioną była, a na śmierć wskazaną została. P. Bennet i inne członki wystawiali haniebność, że Bank każdego donosiciela fałszerzów Nót Bankowych znaczną Summą opłaca, co bywa pochopem dla niegodziwych, że innych podniecaią do występku, o ktorymby byli i niepomyśleli. Czas założyć tamę temu krwi rozlewowi. — Niech Bank zamiast nieustannego karania śmiercią, postara się raczey o płatnego Adwokata, którym śledził fałszuiących, niech trzyma lepszych artystów którzyby trudnieysze do naśladowania robili Banknoty.

Kanclerz Skarbu niesądził ieszcze mieć powodu do wniosku; gdy takowy w Izbie przyszedł skutku został większością głosów od oppozycyi radośnie przyięty.

Izba wyższa dnia 22. Kwietnia na wniosek Margrabiego Downshires uchwaliła ogłoszenie drukiem, udzieloney sobie wiadomości o dochodach Xiążąt Angielskich.

W Izbie niższey wniosł Sir J. Newport aby złożono wydział, któryby wyśledził przyczyny pustąszącey febry w Irlandii w latach 1817 i 1818. W przeciągu 7 miesięcy przybyło chorych do szpitałów w Dublinie 10,321 w Cork 10,040 a w takim stosunku i w innych Miastach. — P. Peel zrobił uwagę, że ta febra pochodzi z niedostatku lub złego pożywienia i z tego powszechnego smutku który sprawia w narodzie nędza i niedostatek żywności; zwyczaynie z 16 chorych na febrę umiera 1 często z 13 ieden, a czasem z 19 ieden. P. Bennet życzył, ażeby śledzono także przyczyny febry w Londynie, oświadczył przytem, że każdy znawca rzeczy zastanawia się, że szpitale w Londynie z dobrowolney składki utrzymywane, daleko w gorszym są stanie od szpitałów w Paryżu i Wiedniu.

P. Wilberforce wniósł, ażeby przedstawiono prawa i akta, które zgromadzenia osadnicze w Indyach Wschodnich wydały od roku 1812 dla polepszenia losu niewolników, dla przeszakodzenia handlu takowemi i zabezpieczenia bytu wolnych ludzi kolorowych. Prawo znoszące handel niewolnikami zrządziło wiele dobrego, iakoż i zaproiektowane przez niego prawo względem wpisywania onychże do księgi zadało wiele trudności prowadzeniu skrytego handlu niewolnikami. Jednak opieranie się władz osadniczych przeciwko temu zaproiektowanemu prawu które, iak oni twierdzą przy czuwaniu nad tem Władz cywilnych, i marynarki staie się zbytecznem, niweczy przyiazne ludzkości zamiary Parlamentu i stawa w sprzeczności z ich własnem oświadczeniem iż żadna siła morska przemycaniu Niewolników zapobiedz nie zdoła. — Z tego więc powodu i innych, mniemać musi, że takowy skryty handel trwa ciągle, przez co też żądał udzielenia namienionych praw i aktow aby się Parlament przekonać mógł, co udziałały zgromadzenia prawodawcze osad w celu przyprowadzenia do skutku prawideł dożących do dobra więcey iak pół miliona bliźnich.

Podobny wniosek uczynił P. Romilly, żądał złożenia papierów, tyczących się wykonywania sprawiedliwości i zachowania się przy-

sięgłych (jury) na wyspie Dominice, gdzie Jeneralny-Prokurator Hugins, którego postępowanie raz iuż w Parlamencie ganione było, dopuszcza się naywiększych dowolności, i każe nayokrutniey czarnych; i tak dwóch młodych czarnych za kradzież ponczoch wskazał na 100 plag, chociaż prawo tylko 39 dozwala; a siostry tychże z tego powodu że płakały, iedna 20 druga 30 plagami ukarane były; muszą także niewolnicy bez popełnienia iakiey zbrodni, robić w kaydanach a za małe występki, okuci bywaią w łańcuchy, i odbywać muszą naytrudnieysze roboty etc. — Władze osadnicze twierdzą wprawdzie że Parlament Angielski niemoże im praw przepisywać, albowiem osady niemaią Reprezentantów w Parlamencie, co sprzeciwiałoby się duchowi Konstytucyi Angielskiey, obowiązywać tych prawami, którzy do ułożenia takowych przez zastępców swoich nie mieli wpływu; lecz niewolnicy niemogą w Sądzie świadczyć, i w ogólności pod żadnym pozorem i w żadney własności stawać przed Sądem; dla tego obowiązkiem iest Parlamentu, wziąć ich pod swoią opiekę.

P. Brown zapewniał że to wszystko u czarnych niewie znaczy, ponieważ ci dway młodzi czarni dnia następuiącego byli na Maskaradzie, i ieden przedstawiał Bonapartego, drugi Xięcia Wellingtona. — Obydwie Izby odroczyły swoie posiedzenie do dnia 24go.

Z Londynu d. 28. Kwietnia. — Podczas, kiedy 30 do 4stu demagogów naywściekleyszych uwięziono, i akt zawieszenia znaydował się w zupełney mocy swoiey, nie ważono się wyraźnie mieszać publiczney spokoyności, lub podniecać lud niższey klassy aby się zgromadzał w kupy; aliżci zaledwie puszczono ich na wolność, i przywrócono akt Habeas Corpus, zagroziły nam znowu rozruchy Spafieldskie. Przed kilkoma dniami, poprzylepiano na rogach ulic to co następuie: „Prawa Bryttów. — W skutku publicznego ogłoszenia, pozbawieni praw i wolności swoich mieszkańcy Miedelesexu, zgromadzą się na polach Spafielsdskich w Poniedziałek dnia 4. Maia r. b. o godz. 12stey w południe, a to w tym celu, aby Xięcia Rejenta prosili, o zwrócenie uwagi na uciski ludu klassy pracuiącey, równie iak na owe pilne osoby, które nie odziedziczyły żadnego maiątku, a położenie ich zbliża się do stanu podobnego klassie pracuiącey, nie mniey na konieczność zrobienia im ulgi, zasadzaiącą się, na prawach ludzkości; a które to korzyści wynikłyby z reformy Parlamentu; daley o roczne Parlamenta, powszechne uchwały i głosowania przez gałki dla utrzymania praw towarzyskich i obywatelskich klassy pracuiącey we wszystkich 3 Królestwach, zkąd początek swóy biorą blask, rozrzutność i maiątki Królów, Xięży i Szlachty; nakoniec prosić Go, aby użył wpływu swoiego, do zapobieżenia temu panuiącemu złemu, i tym sposobem wzmocnił bezpieczeństwo i blask Korony. — Henryk Hunt Prezes Esq. — Th. Whatman Sekretarz“ lecz ogłoszenie pomienione nie nastąpiło stosownie do uchwały Parlamentowey, która do d. 24. Lipca moc prawną zatrzymuie, i nie może wyyść na widok publiczny, ieżeli nie iest podpisane przez 7 właścicieli domów, niemniey w Gazecie umieszczone, lub ieżeli takowe nie iest udzielone pisarzowi Sądu pokoiu, na pięć dni przed nastąpić maiącem zgromadzeniem.

Prusy.

Gazeta Poznańska ogłosiła Patent N. Króla Pruskiego wydany w Berlinie d. 4. Kwietnia r. b. względem przywrócenia porządku hipotecznego. Treść iego następuiąca: „Wszelkie po rozwiązaniu Władz Pruskich uregulowane przez Sądy i Konserwatorów hipotecznych Xięstwa Warszawskiego, tytuły Possessyi, powinny bydź odnowionemi, a intabulowane pretensye, celem zachowania ich prawa realnego, na nowo w księgi hipoteczne w pisanemi. Jeżeli zaś pretensye, do ksiąg hipotecznych przed rzeczoną epoką zaciągnione, późniey znowu zostały wymazanemi, zachowanie przytem przepisów prawnych, ma bydź udowodnione. Urządzenie na nowo hipotek w W. Xięstwie Poznańskiem, ma bydź uskutecznione przez dwie oddzielne Kommissye, z których iedna w Poznaniu, dla obwodu Rejencyynego Poznańskiego, a druga w Bydgoszczy dla obwodu Rejencyynego Bydgoskiego, ustanowioną będzie. Urządzone ze wszystkiem księgi hipoteczne oddadzą Kommissye Sądom Ziemiańskim, dla dalszego czynności hipotecznych załatwienia. W Powiatach Chełmińskim i Michałowskim, tudzież w mieście Turuniu, główny Sąd Ziemiański w Kwidzynie zatrudni się przywróceniem hipotek dóbr Szlacheckich, wszelkich zaś innych gruntów, właściwe Sądy Ziemiańskie i mieyskie. Każdy posiadacz własności nieruchomey lub iakowego zapisać się w księdze hipoteczney winnego prawa, ma się zgłosić do Władzy hipoteczney, wykazać tytuł prawa, na którem się własność i posiadanie zasadza, i złożyć służące do tego papiery. Kto przepisowi temu do dnia 1. Czerwca 1819 roku zadosyć nieuczyni, karą fiskalną do powinności swoiey zostanie zniewolony, i narazi się na szkodliwe skutki rozporządzeń, iakieby osoba maiąca przed nim do ksiąg hipotecznych przez

Władze Pruskie wniesione prawa, przedsięwziąć mogła Wierzyciele maiący sobie ogólną hipotekę zapisaną, obowiązani są grunta dłużnika swego, na których takowa ma bydź zaintabulowaną, imiennie wskazać i dokładnie oznaczyć; ci zaś, co zaintabulowania prawnych czyli taynych hipotek żądaią, powinni razem wykazać, na czem podane ich prawo realne ma się zasadzać. Urządzenie to nie stosuie się do długów osobistych lub wexlowych. Pretensye realne należycie wykazane, będą wniesione do ksiąg hipotecznych według porządku zgłoszenia się. Wolno atoli każdemu, maiącemu takową pretensyą, postarać się o roztrząśnienie swego prawa pierwszeństwa wedle ustaw dotychczasowych. Żądanie zaś takowe ma bydź podane do dnia 1. Grudnia roku 1818. Gdyby kto po dniu 1. Czerwca 1819 roku zgłosił się ze skargą windykacyyną lub z innemi do iakowego gruntu pretensyami, własności dotyczącemi, ten słuchanym tylko bydź może przeciwko teraźnieyszemu właścicielowi, ieżeli się dobra ieszcze znayduią w iego ręku, i w razie wygraney musi uznać wszystkie do tey pory na dobrach zapisane hipoteki, i one zaspokoić. Gdyby zaś kto zgłosił się po 1. Czerwca 1819 roku z iaką pretensyą realną, własności niedotyczącą, a grunt znaydował się ieszcze w ręku obecnego właściciela, taki wierzyciel będzie wprawdzie słuchanym przeciwko właścicielowi, i może pozyskać wolność trzymania się gruntu, onemuż zobowiązanego, lecz umieszczonym bydź powinien po wszystkich do te tey pory w księdze hipoteczney zapisanemi pretensyami. Gdyby dobra po 1. Czerwca 1819 r. trzeciemu posiadaczowi sprzedane były, ci, którzy z realnemi pretensyami zgłosić się zaniedbali, utracą zupełnie do dóbr swe prawa, i niewolno z tego powodu ani trzeciego posiadacza, ani tych, którzy od niego prawa nabyli, w niczem naruszać lub pretensye do nich rościć. Opieszały wierzyciel realny może tylko poszukiwać praw swoich na dłużniku, iego sukcessorach i innym maiątku. Od dnia 1. Czerwca 1819 r. odbywać się maią czynności hipoteczne iedynie według ordynacyi hipoteczney z dnia 20. Grudnia 1783 r. i późnieyszych w tey mierze przepisów. Wszystkie czynność dotyczące się urządzenia hipotecznego, do dnia 1. Czerwca 1819 roku są wolne od opłaty stępla, tudzież od opłat i należności sądowych, w taxie sportlowey przepisanych. Nieuchronne tylko wydatki, które stą kassy w potrzebie zapią, zażądaną będzie od posiadaczów dóbr i pretendentów realnych mała ilość ogółowa, do przedmiotu rzeczy zastosowana."

Przyiechali do Lwowa od dnia 2go do 4go Czerwca.

W. Bobowski Baron, z Przemyśla. — JW. Baworowski Hrabia, z Przemyśla. — W. Brzeciański, z Przemyśla. — W. Cieńska, z Polski. — W. Cisowski Józef, z Polski. — W. Czernecki, z Zółkwi. — W. Dziubinski, z Rossyi. — B. Dettmering Koniuszy Króla Angielskiego, z Tulczyna — JW. Dembinski Woyciech Hrabia, z Sambora. — JW. Drohojewski Jan Hrabia, z Przemyśla. — W. Dobrowolski Kazimierz, z Polski. — W. Gostkowski, z Polski. — W. Górski Ign. z Sambora. — W. Głowacki Jakób, z Brzeżan. — JW. Jaworski Gabriel Hrabia, z Tarnowa — W. Jeżewski, z Polski — W. Korabiewski były Rotmistrz Polski, z Polski. — W. Kunicki, z Polski. — W. Komar Hieronym, z Przemyśla. — W. Larisch Karol Baron, z Polski. — JW. Łoś Karol Hrabia, z Rossyi. JW. Łączyńska Hrabina, z Zółkwi. — W. Łagowski, z Rossyi. — W. Morawski Mateusz, z Tarnopola. W. Przygocki, z Polski. — W. Poletyłowa Eufrozyna, z Zółkwi. — P. Michel Franciszek kupiec, z Rossyi. — W. Modzianowski, z Rossyi. — W. Netrebski Paweł, z Sambora. — JW. Poniatowski Jan Hrabia, z Rossyi. — W. Prek Józef, z Polski. — W. Reiche Ces. Ros. Major, z Rossyi. — P. Budersdorf Kapelmistrz, z Karlsbadu, — P. Ziegler Karol Architekt, ze Sztrasburga. — W. Zalescy Wiktor i Stanisław, z Rossyi.

Wyiechali ze Lwowa od dnia 24go do 26go Maia.

W. Bittersdorf Baron, do Moskwy. — W. Baniewicz Ces. Ros. Porucznik, do Rossyi. — JW. Łoś Tadeusz Hrabia, do Narola. — JW. Moszynski Hrabia do Kózowy. — W. Morawski Jakób, do Magierowa. W. Papara Xawery, do Zółkwi. — W. Pruszyński, do Rossyi. — W. Połtoradzki Ces. Ros. Pułkownik, do Rossyi. — JW. Potocka Kordula Hrabina, do Siedlisk. — W. Roll Baron, do Węgier. — W. Turski Xawery, do Polski. — W. Tomaszewski, do Tarnopola. — W. Wasilescy, do Kozylowa. — W. Zakrzewski, do Polski.

Od 27go Maia do 1go Czerwca.

W. Abrahamowicz Ces. Ros Radca Stanu, do Wiednia. — JW. Brzostowski Hrabia, do Baden. — W. Czarnecki, do Polski. — W. Hostońska, do Karlsbadu. — W. Kilapka Ces. Ros Porucznik, do Karlsbadu. — W. Kreb C. K. Komissarz Policyi, do Brodów. — JW. Leduchowska Hrabina, do Karlsbadu. — W. Marczenko Ces. Ros Pułkownik, do Wiednia. — JW. Potocka Kordula Hrabina, do Ołaltowic — W. Siwanenko Grzegorz i Teodor, do Karlsbadu. — W. Swiątkiewicz C. K. Kapitan, do Zółkwi. W. Uruski Jan, do Węgier. — W. Urbański Januaty, do Zółkwi. — W. Wierzchowski, do Wiednia. W. Wronowski, do Polski. — W. Wroblewski, do Rossyi.

Do tey gazety załączony 58ty numer Rozmaitości.